

MONTERO DOMÍNGUEZ, Xoán

La traducción de proyectos cinematográficos: Modelo de análisis para los largometrajes de ficción gallegos

Frankfurt: Peter Lang, 2015, 147 p.

ISBN 978-3-631-66438-4

Ens trobem davant d'una publicació que pretén mostrar l'estat de la traducció audiovisual del castellà al gallec als llargmetratges de ficció. L'obra és la continuació de la tesi doctoral *O proceso de tradución para a dobraxe das longametraxes de ficción galegas (1986-2006)*. Anàlisi de tres casos, defensada l'any 2009 a la Universitat de Vigo per l'autor.

El primer capítol de l'obra presenta les bases de la investigació i uneix la traducció amb la paratraducció. Montero explica la noció de paratext, que defineix com tot el que envolta el text i en forma part. L'autor defensa que en traducció audiovisual la recerca ha d'anar acompanyada de tots els textos que acompanyen la traducció i que, per tant, formen part de la totalitat del procés.

A continuació, l'investigador estableix el marc contextual dels llargmetratges de ficció gallecs i fa palès que la majoria de pel·lícules de l'anomenat «cinema gallec» estan filmades en castellà i posteriorment doblades a aquesta llengua. El capítol analitza les polítiques de foment destinades als llargmetratges i el tracte entre la Televisió de Galícia (TVG) i el mitjà audiovisual. També inclou un apartat que informa de la relació entre la llengua gallega i els cinemes, i la compara amb Catalunya i el País Basc.

El següent capítol, dedicat a Televisió de Galícia, fa un repàs de la creació del canal i de la seva missió de promoure la llengua i la cultura gallegues. Posteriorment, descriu el Servei de Producció Aliena, encarregat del control lingüístic de les traduccions de la TVG i la importància de la traducció audiovisual per a la normalització lingüística. Aquí, l'autor demostra que el doblatge de pel·lícules de ficció

gallegues no té un objectiu primordialment comunicatiu, sinó que la seva finalitat principal és crear la denominació de cinema gallec.

Al quart capítol, Montero detalla el procés de traducció per al doblatge de les pel·lícules gallegues de la TVG. Els llargmetratges gallecs tenen la peculiaritat que parteixen d'una traducció prèvia que consisteix en la traducció del projecte cinematogràfic. Aquesta traducció, que l'autor anomena «traducció burocràtica» no hi és en altres combinacions lingüístiques de l'Estat espanyol. La inclusió d'aquest concepte és precisament un dels descobriments més rellevants de l'obra, perquè l'autor és el primer investigador que exposa l'existència d'aquestes traduccions i que situa el començament de la investigació abans de l'estudi de doblatge.

L'últim capítol és el més extens i analitza el corpus de tres llargmetratges: *Trece badaladas*, *Os lúns ó sol* i *Para que non me esquezas*. Els llargmetratges parteixen d'un context de producció diferent, perquè poden haver disposat d'una subvenció o no i tenir un director gallec o d'una altra comunitat autònoma, però tots formen part del cinema gallec perquè són rodats a Galícia. En aquest capítol, Montero prescindeix de fer una recerca interlingüística i se centra en una anàlisi teòrica del corpus, que tracta tres qüestions: la traducció burocràtica, la traducció per al doblatge i la fase d'ajustament.

Finalment, l'autor presenta unes conclusions en què explica tot el treball i contesta les preguntes plantejades al començament del llibre.

En resum, Xoán Montero Domínguez publica una proposta innovadora, que investiga globalment el procés de traduc-

ció de llargmetratges. Un estudi que comença al naixement del projecte cinematogràfic i que passa per tots els agents involucrats en la creació d'un llargmetratge fins a arribar al producte final. Recomanem *La traducción de proyectos cinematográficos: Modelo de análisis para los largometrajes de ficción gallegos*, que resultarà útil tant als investigadors en traducció audiovisual, que hi trobaran un treball actual amb una combinació lingüística poc

estudiada fins ara, com als investigadors en sociolingüística, que disposaran d'informació rellevant sobre les polítiques de normalització lingüística aplicades a la traducció i el doblatge.

Gisela Massana Roselló

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

